

3.2.4. Kultura i dziedzictwo narodowe

W 2009 roku na zadania realizowane w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przeznaczono kwotę 2.887.352 tys. zł, co w stosunku do wydatków zrealizowanych w 2008 r. oznacza wzrost o 7,5%. Z budżetu państwa przeznaczono 2.712.710 tys. zł, pozostałe środki pochodziły z państwowych funduszy celowych, tj.: Funduszu Promocji Kultury (172.513 tys. zł), Funduszu Promocji Twórczości (529 tys. zł) i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (1.600 tys. zł).

Wydatki w dziale kultura i ochrona dziedzictwa zrealizowane zostały w wysokości 1.592.791 tys. zł i były wyższe o 106.078 tys. zł (tj. o 7,1 %) w odniesieniu do wydatków zrealizowanych w 2008 r. Na wydatki bieżące przeznaczono kwotę 1.203.282 tys. zł, na wydatki majątkowe 389.509 tys. zł. W ramach tych środków na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej wydatkowano 262.137 tys. zł.

Na dofinansowanie działalności instytucji kultury i instytucji filmowych przekazano dotacje w wysokości 690.744 tys. zł, z czego dla muzeów i bibliotek 332.996 tys. zł.; w ramach tych środków kontynuowano prace związane z uzupełnianiem zbiorów muzealnych i odbudową księgozbioru bibliotek. W tę sferę wpisują się także działania służące poprawie standardu usług świadczonych niepełnosprawnym, ujęte w programie wieloletnim „Rozwój Biblioteki Centralnej Polskiego Związku Niewidomych”. Znaczącą pozycją były również dotacje dla teatrów, oper i filharmonii (184.696 tys. zł), które realizowały, wraz z innymi jednostkami funkcjonującymi w tym obszarze, działania programowe służące poprawie dostępności do usług artystycznych oraz rozwojowi aktywności artystycznej i jej promocji.

Na finansowanie działalności archiwów państwowych wydatkowano 92.895 tys. zł. W ramach tej kwoty realizowano również działalność wystawienniczą i wydawniczą.

W 2009 r. kontynuowano także działania na rzecz opieki nad zabytkami i ochrony zabytków, gdzie głównym celem jest materialna poprawa stanu zachowania zabytków, ich adaptacja oraz zwiększenie dostępności dla mieszkańców, turystów, jak również inwestorów, a tym samym zwiększenie atrakcyjności regionów. Wspierane były prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Do tej sfery zaliczyć należy także zadania związane z upamiętnianiem miejsc pamięci narodowej, polegające m.in. na prowadzeniu remontów grobów i cmentarzy wojennych (Cmentarz Monte Cassino, Cmentarz Orląt we Lwowie), ratowaniu polskiego dziedzictwa za granicą. Nakłady poniesione w 2009 r. w tym zakresie wraz z wydatkami na utrzymanie służb konserwatorskich wyniosły 243.787 tys. zł. Ponadto, poza środkami ujętymi w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, zaplanowane zostały również

wydatki w kwocie 49.916 tys. zł na prace konserwatorskie w jednostkach budżetowych posiadających siedziby w obiektach zabytkowych.

Wydatki na zadania w sferze edukacji artystycznej zrealizowano w kwocie 1.040.567 tys. zł (tj. około 36 % wydatków budżetowych zaplanowanych w obszarze kultury). W ramach tej kwoty 591.279 tys. zł przeznaczono na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek artystycznych, 398.432 tys. zł na dofinansowanie działalności uczelni artystycznych oraz 50.856 tys. zł na realizację inwestycji budowlanych szkół i uczelni artystycznych. W 2009 r. resort kultury prowadził i nadzorował działalność 251 państwowych szkół artystycznych, 28 burs i internatów oraz 18 wyższych szkół artystycznych. Prowadzono działalność w zakresie doskonalenia i doskonalenia nauczycieli (szkolenia, kursy, wykłady). Zorganizowano szereg przesłuchań, konkursów i warsztatów dla uczniów, np. XV Ogólnopolskie Warsztaty Skrzypcowe. Na uczelniach artystycznych w roku akademickim 2009 kształciło się 14.842 studentów.

Wspomagającym źródłem finansowania zadań w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego są fundusze celowe, w których najwyższy udział miał Fundusz Promocji Kultury. Środki tego Funduszu, pochodzące z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol państwa, dały możliwość promowania i wspierania szerokiego wachlarza działań i przedsięwzięć w sferze kultury i edukacji artystycznej, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów finansowanych i współfinansowanych z funduszy europejskich. W roku 2009 wydatkowano m.in.: 85.220 tys. zł na wspieranie projektów inwestycyjnych, 47.061 tys. zł na promowanie przedsięwzięć artystycznych i edukacyjnych, 20.212 tys. zł na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, 10.709 tys. zł na wspieranie twórczości literackiej czasopism kulturalnych oraz młodych twórców i artystów. Na zadania realizowane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przekazano 8.241 tys. zł.